

در میزگرد شهرآرا، موفقیت‌های مدیریت شهری برای حفظ سرسبزی شهر در ۳ سال اخیر بررسی شد

تأمین بی‌سابقه آب برای نجات فضای سبز مشهد

میزگرد

روزنامه نگار
محمد کامران

مشهد و خراسان رضوی بیش از چهارسال اسیر خشک‌سالی بود، خشک‌سالی و کم‌بارشی که سده‌های تأمین‌کننده آب شرب شهر را تقریباً خشک و از مدار خارج و وضعیت آب در استان را قرمز کرد. این وضعیت ادامه دار، شش هزار هکتار فضای سبز شهر را هم دچار چالش کرد. به دنبال آن، تأمین منابع آبی برای آبیاری فضای سبز مشهد که سرآمد فضای سبز کشور است و همچنین جلوگیری از

خشک شدن آن اولویت اصلی شهرداری و معاونت خدمات شهری شد، زیرا نه تنها آبیاری فضای سبز شهر چیزی نزدیک به شش میلیون متر مکعب کسری آب داشت و باید تأمین می‌شد، بلکه سطح آب چاه‌ها هم روز به روز درحال پایین آمدن است و اگر با همین فرمان پیش برویم بعید نیست تا چند سال دیگر همین منابع آبی را هم از دست بدهیم. پس از این احساس خطر، پروژه‌های ریز و درشتی کلید خورد که سرآمد همه آن‌ها استفاده از پساب برای آبیاری فضای سبز بود و برای همین هم کار ساخت چندین تصفیه‌خانه آغاز و قراردادی ۲۵ ساله برای خرید پساب بسته شد تا فضای سبز شهر بیمه شود. با این همه اما هنوز چالش‌های زیادی بر سر

راه تأمین ۲۶ میلیون مترمکعب نیاز آبی فضای سبز شهر وجود دارد و همه در مدیریت شهری بسیج شده‌اند تا این مشکلات رفع و خدشه‌ای به فضای سبز شهر وارد نشود. حامد فیض‌الهی، مدیرکل بهبود محیط‌زیست شهری شهرداری، علیرضا خدادادی، معاون اداره کل بهبود محیط‌زیست، محمود سجادی، رئیس اداره نظارت و مهندسی آب اداره کل بهبود محیط‌زیست شهری و حمید بدیعی، رئیس اداره نظارت بر امور اجرایی فضای اداره کل بهبود محیط‌زیست شهری، در میزگرد شهرآرا از سختی‌ها و چالش‌های تأمین آب برای فضای سبز و ۷۰۰ پارک و ۶ هزار هکتار سرسبزی که با هزار زحمت هنوز زنده مانده‌اند گفتند.

● خیلی وقت است که ترجیع‌بند صحبت‌های

مسئولان حوزه آب کشور و استان این است که آب نداریم؛ این کمبود آب چه تأثیری روی فضای سبز شهر گذاشته است و اکنون چقدر آب نیاز دارید و نیازهای آبی شهر از کدام منابع آبی تأمین می‌شود؟

حامد فیض‌الهی: میزان آبی که در فضای سبز مصرف می‌کنیم کاملاً مشخص است؛ نیاز آبی فضای سبز مشهد حدود ۲۶ میلیون مترمکعب است که در عمل از این میزان کمتر استفاده می‌کنیم و این عدد در مقایسه با ۲۸۰ میلیون متر مکعب تولید و استفاده آب برای شرب بسیار کم است. شهرداری برای تأمین همین آب به نسبت دیگر ادارات و سازمان‌های مربوط پیشگام است و با هزینه‌های زیاد دارد تصفیه‌خانه می‌سازد، درحالی که وزارت نیرو باید آب مورد نیاز شهرها را تا سرانه ۱۵ مترمربع فضای سبز تأمین کند. ما مصرف آب را در فضای سبز شهر مدیریت می‌کنیم. سهم مصرف آب فضای سبز در مقایسه با خانگی و صنعت و کشاورزی بسیار کمتر و زیر نیم درصد است.

محمود سجادی: نیاز آبی فضای سبز براساس بخشنامه وزارت نیرو برای مشهد حداقل ۶۵ میلیون مترمکعب است که بر مبنای فضای سبز موجود در نظر گرفته شده است، سال ۹۶ برنامه تصفیع نیاز آبی گونه‌های فضای سبز تهیه شد و ما برای همین فضای سبز موجود و براساس آن برنامه ۲۵ میلیون مترمکعب آب نیاز داریم که از این عدد سال گذشته فقط ۱۹ میلیون مترمکعب استفاده شده است و این اعداد نشان می‌دهد در این زمینه بسیار زیاد صرفه‌جویی کردیم.

● اعداد وارقامی که منتشر شده

می‌گوید که حدود شش میلیون مترمکعب کسری آب برای آبیاری فضای سبز داریم و حالا با این کم و کسری برنامه معاونت خدمات شهری

شهرداری برای رفع آن چیست؟ **سجادی:** برای جبران کسری آب اقدامات زیادی انجام شده است مثل ساخت تصفیه‌خانه‌ها، در واقع ما از آبپاید پساب یا فاضلاب

خام تحویل بگیریم تا خودمان تصفیه و استفاده کنیم، با هدف تأمین آب مورد نیاز فضای سبز از پساب هم تصفیه‌خانه آزادی، آفتاب و سیدی و کالورت التیمور مصوبه ساخت گرفت که تا دو سه سال دیگر با وارد شدن این تصفیه‌خانه‌ها به مدار مشکل آب حل می‌شود و در این بازه دو سه ساله آب منطقه‌ای باید به تأمین آب فضای سبز شهر کمک کند. برای همین هم قرارداد ۲۵ ساله خرید پساب نهایی شد. با این همه اما درحال حاضر تنها منابع موجود ما برای آبیاری فقط چاه‌های خودمان است و اگر با این روند جلو برویم، سرمایه

عظیم فضای سبز در معرض خطر قرار می‌گیرد. فیض‌الهی: اتفاقات خوبی در سال گذشته برای تأمین آب فضای سبز افتاد که به جرئت می‌توانم بگویم که در دوهه گذشته بی‌سابقه بود، اما باید ادارات و سازمان‌هایی که متولی تأمین آب در مشهد هستند از ما پشتیبانی و حمایت کنند؛ همه این برنامه‌ریزی‌ها انجام شده تا در سال ۱۴۰۳ بتوانیم بحران کمبود آب را جبران کنیم و از سال ۱۴۰۴ به بعد هم بتوانیم آب مورد نیاز را با توجه به برنامه توسعه که داریم تأمین کنیم. قرارداد‌های میلیاردی هم برای این اتفاقات بسته‌شده که یک نمونه‌اش خط انتقال پرکنندآباد به مخزن نمایینگاه است که ۱۴۰۰ میلیارد تومان هزینه اجرای آن است. علاوه بر این‌ها اقداماتی در مناطق برنامه‌ریزی شده است که بتوانیم فضای سبز شهر را حفظ کنیم.

فیض‌الهی: این اتفاقاتی که شهرداری برای تأمین آب فضای سبز رقم زده است، دست‌کم در دو دهه اخیر بی‌سابقه است و اگر همه آن‌ها مو به مو اجرا شود، فضای سبز شهر بیمه خواهد شد

● بخشی از اقدامات انجام شده برای

تأمین آب فضای سبز شهر مشهد به پشتیبانی و کمک دستگاه‌های دولتی نیاز دارد. این حمایت از فضای سبز شهر صورت می‌گیرد؟

فیض‌الهی: بخش‌هایی خارج از شهرداری برابر بخشنامه‌های کشوری و قانون‌های مصوب باید همکاری کنند. علاوه بر شورای شهر، نیاز است تا با توجه به اهمیت فضای سبز و محیط‌زیست شهری، استانداری ورود کند و نقش دستگاه‌ها را در این ماجرا روشن کند تا همه در موضوع تأمین آب فضای سبز همراهی کنند. این اتفاقاتی که شهرداری برای تأمین آب فضای سبز رقم زده است، دست‌کم در دو دهه اخیر بی‌سابقه است و اگر همه آن‌ها مو به مو اجرا شود، فضای سبز شهر بیمه خواهد شد. قرارداد‌های سرمایه‌گذاری زیادی توسط بخش خصوصی برای ساخت تصفیه‌خانه‌ها بسته شده است و اگر پساب مناسبی برای آن‌ها تأمین نشود، در عمل سرمایه‌گذاری بی‌فایده است. وقتی تصفیه‌خانه ساخته می‌شود باید پساب هم تحویل داده شود. **بدیعی:** تنها منابع آب موجود ما درحال حاضر چاه است که افت سالانه شدید دارند و نگه داشتن سطح آب مناسب برای مصرف، هزینه زیادی دارد. از سال ۱۳۴۶ دشت غربی مشهد منطقه ممنوعه آبی است و با توجه به وضعیت منابع زیرزمینی سالانه، بضاعت موجود را هم داریم از دست می‌دهیم.

● این حرف‌ها یعنی اگر به پشتیبانی درستی از تأمین آب برای فضای سبز مشهد انجام نشود، همین بضاعت فعلی در فضای سبز را هم در آینده نه چندان دور از دست خواهیم داد.

فیض‌الهی: وقتی کار تا اینجا رسیده و

برنامه‌ریزی‌های خوبی انجام شده است نباید فضای سبز شهر را به این سادگی از دست بدهیم؛ همه باید کمک‌کنند و شهرداری نباید همه این بار را به تنهایی دوش بکشد. قانون هوای پاک، نقش شهرداری، جهاد کشاورزی و وزارت نیرو و... در این ماجرا مشخص کرده است و باید به تعهداتشان

عمل کنند. اگر الان فضای سبز شهر مشهد در کشور مطرح و بنام است، به خاطر برنامه‌ریزی‌هایی بوده که انجام شده و می‌شود و اگر بخواهیم دست روی دست بگذاریم و منتظر بمانیم که ببینیم چه می‌شود، فضای سبز را از دست خواهیم داد. البته ما در شهرداری به هیچ عنوان اجازه نمی‌دهیم این اتفاق بیفتد و با چنگ و دندان فضای سبز و این محیط‌مفرح شهری را حفظ خواهیم کرد.

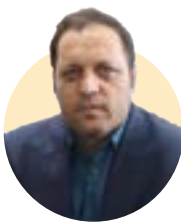
خدادادی: ۲۸۰ میلیون مترمکعب فاضلاب داریم که اگر تصفیه شود و دوباره به چرخه برگردد، مدیریت شهری و صنعت به استفاده از آب چاه نیازی ندارند و به تبع آن دیگر به حفر چاه جدید هم نیاز نیست؛ برای همین هم باید روی موضوع تخصیص پساب کار کرد.

● یکی دیگر از طرح‌هایی که شهرداری برای تأمین آب و حفظ فضای سبز از حدود ده یازده سال پیش آن را آغاز کرد، شبکه جداساز بود. گفته شد که این شبکه همه منابع آبی شهرداری را به محل مصرف متصل می‌کند؛ این طرح تا الان چقدر پیشرفت داشته است و تأمین منابع مالی برای آن انجام می‌شود؟

فیض‌الهی: ۱۰ سال پیش شاید بخش زیادی از فضای سبز مشهد با تانکر آبیاری می‌شد، مطالعات زیادی انجام شد تا رینگ جداسازی را داشته باشیم؛ با این کار همه منابع آبی سطح شهر از طریق این شبکه وارد مخازن و بعداز آن وارد سیستم‌های آبیاری مناطق می‌شود و در واقع منابع به مصارف وصل شده است. شبکه جداسازی آب شرب از آب خام شهرداری مشهد بسیار پیشرفته است و به هیچ عنوان هدر رفت ندارد. این خط یک رینگ دارد که با خطوط انتقال آب از چاه‌ها و تصفیه‌خانه‌ها، به این رینگ منتقل می‌شود و از طریق خطوط توزیع به سیستم‌های آبیاری و مخازن فضا‌های سبز متصل و در واقع منابع به مصارف وصل می‌شود. این طرح بیش از ۶۰ درصد پیشرفت دارد و هر منطقه شهرداری این پروژه را در محدوده خودش اجرایی کرده است. این شبکه جداساز براساس برنامه‌ریزی‌ها اول مناطقی را مشروب می‌کند که منابع آبی مناسبی در اختیار ندارند، مثل مناطق ۱۰، ۱۱ و ۱۲ برای این شبکه تا امروز بیش از ۵ هزار میلیارد تومان هزینه شده است که همه آن توسط شهرداری تأمین شده است.

● پس با این وضعیتی که منابع آبی شهر دارد، نگهداری درخت‌ها و باغچه‌های خیابان‌های فرعی کار بسیار سختی است و به کمک مردم نیاز هست؟

فیض‌الهی: به قطعاً آبیاری در خیابان‌های فرعی با وضعیتی که داریم مشارکت مردم را می‌طلبید. چیزی به نام آب خاکستری داریم که فاضلاب آلوده به مواد میکروبی نیست، مثل آب ناشی از شست و شوی میوه، که مردم می‌توانند با همین آب درختان جلوی درختان نگهداری کنند و

خدادادی: غیر از منازل مسکونی، بیش از ۹۰ درصد آب در حوزه کشاورزی استفاده می‌شود و مصرف فضای سبز کمتر از دو درصد صرفه‌جویی داشته باشند، نیاز آبی فضای سبز مشهد تأمین خواهد شد

علیرضا خدادادی: غیر از منازل مسکونی، بیش از ۹۰ درصد آب در حوزه کشاورزی استفاده می‌شود و مصرف فضای سبز کمتر از دو درصد کشاورزی است و اگر دو درصد صرفه‌جویی داشته باشند، نیاز آبی فضای سبز مشهد تأمین خواهد شد. متولیان مثل وزارت جهاد کشاورزی می‌توانند کاری کنند که هم کشاورز به نفع اقتصادی خودش برسد و هم در ماجرای صرفه‌جویی، نیازهای سایر بخش‌ها تأمین شود.

بدیعی: از سال ۱۳۴۶ دشت غربی مشهد منطقه ممنوعه آبی است و با توجه به وضعیت منابع زیرزمینی سالانه، بضاعت موجود را هم داریم از دست می‌دهیم

● امروز بحث‌هایی وجود

دارد که می‌گوید فضای سبز فقط آب مصرف می‌کند و در شرایط فعلی فضای سبز نداشته باشیم بهتر است؛ حرفی که کم و بیش طرفدار هم پیدا کرده است. این صحبت‌ها چقدر درست است؟ آیا فضای سبز فقط آب مصرف می‌کند، یا در این میان به حفظ سفره‌های آب زیرزمینی هم کمک می‌کند؟

خدادادی: همه فکر می‌کنند که فقط فضای سبز آب مصرف می‌کند، درحالی که ماجرا برعکس هم هست و فضای سبز به تولید آب هم کمک می‌کند. در شهر مشهد شش هزار هکتار فضای سبز داریم که وقتی این بوستان‌ها آبیاری می‌شوند، آب را به سفره آب زیرزمینی تزریق و آن‌ها را تقویت می‌کنند و از افت آن‌ها کمی جلوگیری می‌کند. از طرف دیگر وجود فضای سبز به کاهش آلودگی هوا کمک می‌کند و همین درختان و گیاهانی که در پارک‌ها کاشته می‌شوند تصفیه طبیعی هوا را انجام می‌دهند.

خبر

شهر دار مشهد خبر داد

اتمام عملیات عمرانی پل شهید باهنر، آغاز نوسازی گذر نوغان

شهردار مشهد از اتمام عملیات عمرانی پروژه تعریض پل شهید باهنر (بر روی کال طرق) در محور جاده سرخس-مشهد و احداث میدان و اصلاح هندسی مسیرهای دسترسی آن خبر داد.

محمدرضا قلندرشریف در حاشیه بازدید میدانی از این پروژه گفت: یکی از پروژه‌های شاخص عمرانی منطقه ۶، عملیات تعریض پل جاده سرخس بر روی کال طرق واقع در ورودی محور سرخس به مشهد است.

وی با بیان اینکه پروژه تعریض پل جاده سرخس بر روی کال طرق، یکی از پروژه‌های مهم زیرساختی واقع در شرق مشهد و مشابه پل دهرود در جاده سیمان و بولوار رسالت است، اظهار کرد: بر همین اساس اجرای این پروژه با توجه به حجم بالای تردد در محور ترانزیتی سرخس به مشهد و بالعکس به‌عنوان یکی از مبادی مهم ورودی شهر هم برای مجاوران و هم زائران بارگاه منور رضوی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

قلندرشریف اضافه کرد: با تلاش همکارانم در معاونت عمران، حمل‌ونقل و ترافیک و شهرداری منطقه ۶، اکنون عملیات عمرانی این پل تمام شده و همان‌طور که از پیش اعلام کردیم، پروژه‌ها پس از اتمام معطل مراسم افتتاح نخواهد ماند، لذا این پروژه بدون تشریفات برای استفاده در اختیار شهروندان قرار گرفته است و به‌زودی به‌صورت رسمی افتتاح خواهد شد.

وی در ادامه با تأکید بر تسریع در انجام فعالیت‌های عمرانی، افزود: در مجموع اکنون اولویت اساسی ما در حوزه عمرانی اجرای پروژه‌های مناطق حاشیه شهر، تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمامی که در این دوره مدیریت شهری آغاز شده و همچنین تسریع در رفع نیازهای اساسی مردم در حوزه حمل‌ونقل و ترافیک است که از سوی معاونت عمران حمل‌ونقل و ترافیک پیگیری می‌شود.

● آغاز عملیات نوسازی گذر تاریخی نوغان

شهردار مشهد همچنین از آغاز عملیات اجرایی بهسازی و نوسازی گذر تاریخی نوغان خبر داد و گفت: محور تاریخی نوغان، به جهت پیشینه ارزشمند تاریخی و هویتی خود، یکی از برجسته‌ترین گذرهای تشرف به حرم مطهر رضوی است که در گذر زمان چندین بخش شده است.

قلندر شریف افزود: محله «دریادل» به‌عنوان ورودی نوغان از قدیمی‌ترین محلات شهر مشهد است. در واقع می‌توان گفت دریادل از معدود محلاتی است که به‌شکلی نسبتاً کامل، حیات خود را حفظ کرده و سکونت در آن جریان دارد.

شهردار مشهد خاطرنشان کرد: با توجه به اهمیت تاریخی این محدوده، گذر تشرف «نوغان» در سه فاز تقسیم‌بندی شده است و مرمت و بهسازی خواهد شد. قلندرشریف گفت: پس از تکمیل مطالعات و تأمین اعتبار لازم، اکنون عملیات اجرایی بهسازی بخش اول این گذر تشرف حدفاصل بولوار شهید کامیاب و شهید کاشانی به مساحت ۳ هزار مترمربع با هدف تسهیل تردد زائران پیاده آغاز شده و مطالعات و طراحی دو بخش دیگر نیز در مراحل نهایی است

با

شورا

تعریف پروژه‌های عمرانی برای توسعه مشهد به شرق

رویه حاکم بر شهرسازی شهر مشهد، به نحوی بوده که طی سال‌های اخیر، شاهد توسعه شهر به سمت غرب بوده‌ایم. اولین تصمیم و سیاست‌گذاری شورای شهر، تعریف و اجرای پروژه‌های زودبازده ۲ و ۳ بود که سطح کیفیت زیست شهری را در محلات هدف بازآفرینی و حاشیه شهر و سطح مشارکت‌پذیری مردم در تصمیم‌گیری‌ها را به شکل ملموسی افزایش داده است. ظرف دو سال، ۲۰ هزار میلیارد تومان اعتبار به این محلات تخصیص دادیم تا پروژه‌هایی براساس خواست و مطالبه مردمی تعریف شود. در کنار این موضوع، سهم حاشیه شهر مشهد از بودجه عمرانی شهرداری را هم افزایش دادیم و به نصف رساندیم. اجرای بوستان ۷۳ هکتاری کرامت، بازگشایی بولوار بصیرت، تعریض پل دهرود، تعریض پل شهرک شهید باهنر و بازگشایی بولوار کرامت و بهره‌برداری از دوربرگردان غیرهم‌سطح شهید میرزایی از جمله اقدامات عمرانی و ترافیکی تعریف شده برای این مناطق و به‌منظور توسعه شهر به سمت شرق بوده است. توسعه پارک‌های ویژه بانوان همچون بوستان بانوان طرق، بوستان بانوان بسیج، بوستان بانوان نصرت و بوستان بانوان در پارک کرامت نیز در دست‌ورکار قرار گرفته است. نگاه ویژه شورای ششم به حاشیه شهر بود که در این دوره و پس از چند دوره، استخر و مجموعه آبی شهید قربانی به بهره‌برداری رسید و در اختیار عموم شهروندان مشهدی قرار گرفته است.

رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر مشهد
حمید صغری

کرامت، بازگشایی بولوار بصیرت، تعریض پل دهرود، تعریض پل شهرک شهید باهنر و بازگشایی بولوار کرامت و بهره‌برداری از دوربرگردان غیرهم‌سطح شهید میرزایی از جمله اقدامات عمرانی و ترافیکی تعریف شده برای این مناطق و به‌منظور توسعه شهر به سمت شرق بوده است. توسعه پارک‌های ویژه بانوان همچون بوستان بانوان طرق، بوستان بانوان بسیج، بوستان بانوان نصرت و بوستان بانوان در پارک کرامت نیز در دست‌ورکار قرار گرفته است. نگاه ویژه شورای ششم به حاشیه شهر بود که در این دوره و پس از چند دوره، استخر و مجموعه آبی شهید قربانی به بهره‌برداری رسید و در اختیار عموم شهروندان مشهدی قرار گرفته است.

با

شهرداران

احداث زمین ورزشی روباز محله عترت

احداث زمین ورزشی روباز محله عترت با اعتبار ۴۰ میلیارد ریال در این منطقه به پایان رسید. در همین راستا احداث یک زمین ورزشی در فاز ۲ شهرک مهرگان، نبش عترت ۲۰ با متراژ هزار مترمربع در دستور کار شهرداری منطقه ۳ قرار گرفت و پاییز سال ۱۴۰۲ کلنگ آن خورد و اکنون مراحل احداث آن پایان یافته است. چمن مصنوعی، نور، رختکن، اتاق مدیریت و سرویس بهداشتی از امکاناتی است که در این زمین ورزشی تعبیه شده است.

شهردار منطقه ۳
سیدعلی حسینی

پیشرفت ۳۲ درصدی پایگاه مدیریت بحران شهید بهدگانی

پایگاه چند منظوره مدیریت بحران شهید بهدگانی از پیشرفت فیزیکی ۲۲ درصدی برخوردار است. با توجه به نبود پایگاه چند منظوره مدیریت بحران در محلات کم‌برخوردار خاتم‌الانبیا(ع) و امام هادی(ع)، مدیریت شهری در زمینه به مساحت هزار و ۲۰۰ مترمربع به احداث چنین پایگاهی اقدام کرد. پایگاه چند منظوره مدیریت بحران شهید بهدگانی با اعتبار ۳۲۸ میلیارد ریال و ۳۲ درصد پیشرفت فیزیکی نبش شهید بهدگانی ۵، جنب بوستان بنفشه در حال احداث است.

خبر

چین

۱۰۰ لیتر بر ثانیه؛ آب مورد نیاز فضای سبز غرب مشهد

با توجه به لزوم افزایش بهره‌برداری از ظرفیت تصفیه‌خانه‌های مشهد به جهت تأمین آب مورد نیاز فضای سبز، عملیات نصب دو عدد علمی به‌منظور تأمین حدود ۱۰۰ لیتر بر ثانیه آب مورد نیاز فضای سبز مناطق غربی مشهد به‌صورت تانکری انجام شد. تصفیه‌خانه پرکنندآباد که فاز دوم آن در سال جاری به بهره‌برداری رسید، به‌عنوان یک تصفیه‌خانه اوهرال شده دارای پساب مناسب بوده و عملیات مذکور جنب ایستگاه پمپاژ این تصفیه‌خانه انجام شده است.

معاون هماهنگی آب سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد
عبدل سلطان اصمیری